

Momma på Bukôl.

I min barndom hörde jag talas om ”Momma på Kôl”. Jag kunde väl vara 7-8 år, när jag för första gången såg den lilla gråa, fallfärdiga stugan på Bukôl. Det var när jag fick åka med min farbrors mjölkbil, och han hämtade mjölken i Ö. Bodane. Strax innan man kom fram till Bodane passerade man Bukôl.

Mommas namn var egentligen **Augusta Andersson**.

I samband med en torpinventering, som Ånimskogs Hembygdsforskare startade 2013, satte vi upp en ”torpstolpe” på Bukôl och jag blev då nyfiken på Augusta och hennes bakgrund. Jag fann då ett livsöde, som under 1800-talet tyvärr inte var så ovanligt för fattiga, ut-satta flickor.

Var en familj egendomslös och av någon orsak plötsligt splittrades, blev medlemmarna ofta helt utan det sociala nätverk, som släkt och hemort utgjorde.

Detta förhållande gällde i synnerhet för Augustas mor, **Stina Eriksdotter**, vars levnadshistoria kom att projiceras på Augustas liv.

Jag kände det därför nödvändigt att även försöka utforska Stinas historia.

Augustas mor, Stina

Vi går tillbaka till 1839 och till soldattorpet Karsbol¹ i Stavsnäs socken i Värmland. Karsbol är beläget några km öster om Klässbol vid Glafsfordens sydöstra strand.

Där levde soldaten Erik Karman med hustru och sju barn. Men detta år avlider Karman och familjen måste lämna soldattorpet för att ge plats åt den nya soldaten.

En av döttrarna, 15-åriga **Stina Eriksdotter**, f. 1824, hamnar då i Tydje hos torparen Olof Andersson i Kyrkerud². Hur hon kom att hamna där är höljt i dunkel, men möjligen kan Olof ha varit en släkting, eller en bekant till hennes familj, då han enligt husförhörlängden var

född i Värmland. Stina står här noterad som flicka.

I Kyrkerud stannar hon ett par år, till 1842, då hon flyttar tillbaka till Stavsnäs. Där flyttar hon omkring mellan olika pigplatser i socknen, tills hon 1848 flyttar tillbaka till Tydje som piga hos handlaren Andreas Bengtsson i Gatan. Efter ett år flyttar hon därifrån, som piga, till en torpare under Gustavsberg i Tösse.

1851 finner vi Stina på Sörskogen i Ånimskog³ (se karta), där hon är piga hos torparen Gustaf Gustafsson⁴. Därifrån flyttar hon samma år och blir piga hos familjen Grönqvist på Hängele⁵.

Emanuel föds

Hon är nu 28 år, och på Hängele föder hon 1852 en ”oäkta” son, Emanuel⁶. Vem fadern är framgår inte av födelseboken, men Stina kanske visste, eftersom Emanuel senare nämns med efternamnet Karlsson.

Troligen kunde inte Stina få bo kvar på Hängele med det nyfödda barnet. Hon flyttar nämligen tillbaka till Sörskogen⁷, som nu stod utan torpare, och hon bor där nu ensam med sin son. Sörskogen ägdes av patron Grönqvist. På Sörskogen står hon noterad som inhyses piga. Hon har då troligen kvar sin pigplats på Hängele. Men har hon med sig sonen till Hängele, när hon tidigt varje morgon vandrar den 2-3 km långa vägen genom skogen till Hängele? På Sörskogen fanns ju ingen, som kunde ta hand om barnet under dagarna.

År 1856 finner vi henne åter boende bland änkefru Grönqvists tjänstefolk på Hängele. Sonen Emanuel är då fyra år.

Kristina föds

År 1857 flyttar (tvingas?) hon åter ut från gården och till torpet Dalen⁸ under Hängelö, men nu åter som inhyses piga. Där föder hon våren 1858 en dotter, som får namnet Kristina⁹. Den räknades dock som född inom äktenskapet, för redan två veckor före födseln hade det lyst för Stina och drängen i Kyrkerud, Tydje, Lars Byqvist, och två månader senare vigdes de samman^{10,11}.

Stina benämns nu i husförhållslängden som inhyses hustru. Lars Byqvist bor kvar i Kyrkerud 1858 och deltar i husförhör där samma höst, men är senare försvunnen.

Augusta föds

Stina med barn bor troligen kvar på torpet Dalen till 1867, då hon med sina två barn, Emanuel och Kristina, flyttar till Torp¹² som piga hos brukaren Anders Petterssons familj. Här föder hon sommaren 1868 en ”oäkta” dotter **Augusta**.

Man kan fundera över, vem som var fadern. Stinas make har varit försvunnen nästan tio år, och Anders Pettersson hade året innan blivit änkling och Augusta kommer senare att anta efternamnet Andersson.

Samma år, 1868, flyttar Stina tillsammans med de två flickorna till Tollesbyn. I husförhållslängden¹³ står de upptagna under Hagane, och troligen är det till backstugan Hagane de flyttar och ej till soldattorpet med samma

namn. Kanske fick Stina, med sina tre barn, inte bo kvar i Torp. Anders Pettersson, som ju var patron Grönqvists arrendator, hade nog ordnat bostaden i Hagane åt dem.

Sonen Emanuel flyttar samtidigt, som 16-årig dräng, till brukare Johan Alfred Tollin¹⁴ på Lilleskog. Tollin var son till Jan Emanuel Jansson i L:a Mossen (han var morfar till Torbjörn Lindström), som 1864 köpt en del av det uppstyckade säteriet Hängele. Jan Emanuel hade överfört sin del, Vissbol, på sonen Alfred, som byggt ny mangårdsbyggnad och uthus, nuvarande Lilleskog, dit Tollin flyttade, då han gifte sig 1866.

Emanuel var ej myndig, varför han nu står skriven som gossen Emanuel Karlsson. Han stannar på Lilleskog endast ett år, varefter han 1869 flyttar till brukaren Kristian Andreasson på Södra Hängele¹⁵. Kristians far, Andreas Nilsson i Salebol, hade också köpt en del av Hängele, Södra Hängele, samt även gården Torp. Dessa gårdar skänkte han 1890 till sönerna Kristian resp. Johan Andreasson.

År 1873 antas Emanuel Karlsson som fältjägerrekryt (Nr. 7, 6:e komp. av Värmlands Fältjägare) med namnet **Karlsson Brodén**¹⁶. Han bor kvar på Hängele, men var är inte känt. Möjligen bor han i backstugan Högen, belägen efter vägen till Torp. På Högen har flera soldater bott. (Se kartan nedan)

I april 1874 tar han ut flyttattest till Karlsborg, för att där genomgå underbefälsskola¹⁷. Emellertid beger han sig inte till Karlsborg, utan till Stockholm. Ett arbetsbetyg¹⁸, daterat den 15/8 1875, vittnar om detta. Han började sin anställning där i juli 1874.

Hans fortsatta historia är okänd. Den 19/1 1887 avlider han, 35 år gammal. Dödboken¹⁹ förtäljer: ”Död å Allmänna försörjningsinrättningen i Stockholm enligt uppgift fr. Statistiska Centralbyrån d. 23/7 88”.

Stina bor kvar med barnen i Tollesbyn. När dottern **Kristina** (Larsdotter Byqvist) är 15 år, flyttar hon 1873 hemifrån för sin första pigplats i Ö. Bodane, där hon blir piga hos ägaren Johannes Andersson²⁰. Där stannar hon till 1875, då hon flyttar till S. Hängelö²¹, som piga

hos brukaren Kristian Andreasson²². År 1877²³ flyttar hon till Tydje stom²⁴. 1878 till Västanå, Tydje²⁵. 1881 till Amundebyn, Tösse²⁶, men flyttar 1883²⁷ tillbaka till Västanå, för att 1884 flytta till Tydje stom, där hon den 14/4 gifter sig men hemmasonen Johan August Johansson²⁸, son till ägaränkan Johanna Fredrika Johannesson. Det nygifta paret flyttar 1886 till Tösse prästgård, där Johan August får plats som statdräng hos den nytillträdde kyrkoherden Nils Hinnersson (Freudentahls efterträdare). De har då redan en dotter Amalia f. 3/7 1887²⁹. Därifrån flyttar de till Ånimskogs stom för att 1895 flytta till Höglunda, Nor och 1900 till Karlstad

Augusta (Mamma)

Augusta växer upp hos modern i Tollesbyn, och bor kvar där, tills hon är 18 år. Hon har då genomgått i Ö. Korsbyns skola. Det finns dock ingen notering om att hon har konfirmerats.

Det kan synas, att Augusta fick en relativt trygg uppväxt, eftersom hon inte behövde flytta omkring från gård till gård, som hennes syster. Tydligt var dock modern mycket fattig. Stina står i husförhörlängderna antecknad som fattig, vilket innebär att hon inte själv klarade sin försörjning.

De bodde heller inte ensamma i backstugan. Det går inte att, med hjälp av kyrkans husförhörlängder, sluta sig till hur de bodde. Men av dokumenten kan man dra slutsatsen, att som mest bodde det sju inhyses i stugan. Det blev nog ganska trångt, då stugan bestod av ett enda rum, där den murade gråstensspisen tog upp en stor del av ytan. Och det blev nog både si och så med husfriden.

I nov. 1886 flyttar Augusta, som piga, till Torp³⁰. På Torp hade 1875 en ny brukare, Johan Adrian Andreasson, ersatt Anders Pettersson. Johan Adrian var son till nämndeman Andreas Nilsson i Salebol och bror till Kristian Andreasson på S. Hängele. Andreas Nilsson hade i samband med änkefru Grönqvists försäljning av säteriet Hängele, och därvid uppsplittringen av detsamma, köpt en del i Hängele (fastebrev 1867) samt även gården Torp.

Dessa två gårdar skänkte han senare (fastebrev 1893) till sina söner Adrian och Kristian.

Augusta stannar som piga hos Johan Adrian och hans familj till 1891, då hon flyttar några hundra meter till torpet Lunden under Torp. Där bor torparen och änklungen Anders Eriksson med sina barn. Hans hustru avled redan 1887. Augusta står nu noterad som arbetare, men troligen hjälper hon honom i hans hushåll. Här föder hon redan i juni 1891 en "oäkta" son **Johan Gunnar**.

Hon blir kvar på Lund i fyra år varefter hon i nov. 1895, med sin son flyttar till Slobol³¹, som piga hos Karolina Jansdotter, änka efter Lars Gustaf Göransson. Hon var ägare i Slobol och bebodde det hus, där familjen Kaså bor idag.

Här råkar Augustas son, Johan Gunnar, 1897, falla i en damm och drunkna. Han var då bara knappt sex år gammal. Enl. dödboken³² blev kronolänsman Wikman tillkallad för att utreda omständigheterna.

Detta var nog ett hårt slag för Augusta, som dock stannar kvar på gården ytterligare 1 ½ år. Hon flyttar i nov. 1898 till Åmål, som piga hos arbetaren Anders Gustaf Ström och hans två döttrar.

I Åmål stannar hon bara ett år och flyttar vid årsskiftet 1899/1900 tillbaka till Ånimskog, men denna gången till L:a Mossen³³ och kyrkvärden Gustaf Olssons familj där.

Redan i nov. 1900 är det åter dags för flytt, nu till Kingebols gård och nu som piga hos ägareänkan Inga Sofia Eriksdotter³⁴.

Bukøl sedd från vingenvägen.

Baksidan av stugan.

Augusta flyttar till Bukøl

Från Kingebol flyttar Augusta 1901 som inhyses till backstugan Bukøl i Ö. Bodane. Här kommer Augusta att bo kvar i nästan 40 år. Augusta har nu för första gången i sitt liv fått ett eget hem där hon får bo för sig själv.

Hur Augusta fick möjligheten att flytta in på Bukøl, vet vi inte. Möjligen hade denna back-

stuga i Ö. Bodane, liksom backstugan Hagane i Tollesbyn, någon gång byggts av säteriet Hängeles ägare som bostad för säteriets gifta tjänstefolk och/eller åt dess arbetoförmögna gamlingar.

Änkefru Grönqvist på Hängele sålde Bodane, efter makens död 1856, och efter laga skifte 1880-82 kom Bukøl att tillhöra bonden Jan Nilsson, som hade köpt Ö. Bodane 1:2 och byggt ny mangårdsbyggnad och uthus där. Han och familjen flyttat dit från Vassviken 1883. Jan Nilsson var far till Otto Ahlstrand, som var ägare då Augusta flyttar till Bukøl.

Ägare av Ö. Bodane 1:2 är idag är Susanne och Sune Tholin

Augustas familj

Ganska snart efter Augustas inflyttning på Bukøl föder hon 1902 en dotter **Elin Kristina** och 1905 **Anna Elvira**. Båda utom äktenskapet, men Anna får efternamnet Gustafsdotter.

Modern Stina Eriksdotter bor kvar i Hagane backstuga i Tollesbyn. När L:a Bräcke ålderdomshem öppnas 1905, flyttar Stina dit³⁵. År 1911 flyttar hon hem till dottern på Bukøl, med beteckningen understödstagare. Hon är då 87 år gammal och kanske får Augusta en viss ersättning för att ta hand om henne. Stina avlider på Bukøl 1914, 90 år gammal.

I kyrkboken³⁶ noteras att dottern Elin konfirmerades 1915 och Anna 1919. De bör då ha gått i Ö. Korsbyns skola sedan 1909 resp. 1912

År 1919 flyttar Elin, 17 år gammal, till Åmål, och två år senare flyttar hennes syster Anna också dit. Hon är då bara 16 år.

Det har berättats att Elin var mycket vacker. Hon får plats som tjänarinna hos bagarmästaren Johan Tage Thoressons familj i kvarteret Börsen 130. Här avlider emellertid Elin i lungsot 1924³⁷, endast 22 år gammal. Kistan med den döda Elin fraktades från Åmål och ställdes upp på logen på granngården Sörskogen³⁸. Något lämpligt uthus fanns inte på Bukøl. Hon begravdes i Ånimskog den 30 mars.

System Anna, som flyttade till Åmål 1921³⁹, fick arbete som biträde i August Petterssons

konditori. Hon stannar där endast ett år och återvänder till Bukôl 1922.

Augusta framför sin stuga

Hur levde Augusta?

Man kan utgå från att Augusta levde mycket fattigt. Hon är vid inflyttning antecknad som inhyses i kyrkboken⁴⁰, d.v.s. hon bor i någon annans hus. I nästkommande kyrkbok⁴¹ (fr.o.m 1906) betecknas hon som backstugusittare⁴², vilket kan tyda på att hon blivit ägare av backstugan. Från och med 1915 betecknas hon som både backstugusittare och piga. Hon bör alltså ha arbetat som piga någonstans i grannskapet. Barnen var ju nu 13 resp. 10 år och gick i Ö. Korsbyns skola.

I slutet av 20-talet är Augusta antecknad som arbetare. Troligen arbetar hon då mot daglön, där det finns behov av tillfällig arbetskraft i området. När dottern Anna kommit hem från Åmål 1922 fick hon säkert arbeta på samma sätt.

Augusta och Anna plockade nog också bär och svamp, till försäljning. Potatis- och grön-

saksland, för eget behov, hade de nog också innanför inhägnaderna, vilka man kan se på bilderna. Dessutom hade ju Augusta höns, och möjligen också en gris.

Relation till grannarna

Augustas relation till grannarna var säkert god från början, men verkar ha försämrats med åren. Hon var nog ganska bestämd av sig, som av en del kunde uppfattas som argsint. I slutet av 1920-talet försämrades relationerna drastiskt, i varje fall till två av familjerna i Bodane (se nästa sida).

Det har berättats att några pojkar i 6-8-års åldern, en gång hade klättrat upp på taket på Bukôl och pinkat ner i skorstenen. Detta retade säkert upp Augusta.

Det har också berättats att Augusta ofta fick besök på Bukôl bl.a. av sjöfolk från båtar som låg i Vingens hamn. Laura Sörqvist, som bodde i Bodane omkr. 1912, skulle en gång besöka Augusta. När hon knackade på och öppnade dörren, satt en främmande man vid Augustas matbord. Denne ville tydligen inte bli igenkänd, varför han tog upp en tidning, höll upp denna framför ansiktet och låtsades läsa. Laura upptäckte dock att han i hastigheten höll tidningen upp och ner.

Mommas dass

Följande historia har berättats av förre skepparen Gunnar Sörqvist. Gunnars föräldrar ägde ju några år i början av 1900-talet Adolfs-sons gård i Bodane. Hur mycket som är sanning i historien, är väl svårt att säga.

Momma på Kôl hade inget dass utan bara en stång mellan två träd, vilket inte var alltför ovanligt vid backstugor förr i tiden. Detta var kallt och uschelt och besvärligt, i synnerhet vintertid. Ahlstrand i Bodane satt nere hos Janne på Vingen och de pratade på detta och beslöt att bygga ett dass åt Momma, om de andra bönderna i Bodane hjälpte till. Detta ställde de andra bönderna upp på, utom Borgström, som när de frågade honom sa: "Nä, jag släpper inte till nåt virke till Momma. Har hon skitit på fri hand så länge, så kan hon gott skita på fri hand

resten av livet också”. De andra löste dock det hela genom att Ahlstrand hade en gammal kökssoffa ståendes i vedskjulet. De tog soffan upp till Bukôl, drog ut soffan till full bredd och ställde den på högkant. Locket fick bli dörr och några bräder fick utgöra resten av väggar och tak samt en bänk att sitta på. Så fick Momma sitt dass.

Bråk i Ö. Bodane

I början av 1927 hamnade Augusta och hennes dotter Anna inför Tössbotinget. Bakgrunden var följande:

En kväll i juni 1926 blev Augusta och hennes dotter inbjudna på kaffe hos närmsta grannens dotter. Troligen var det Signe Löfving som bjudit. Det råkade sig inte bättre än att Augusta därvid kom att slå sönder en kaffekopp. Signes far Anders uppmärksammar detta, och blev irriterad. Han tyckte dessutom att det var sent och att de borde gå hem, vilket han också bad dem göra. Men Augusta satte man sig tydligen inte på, varför en ordentlig dispyt uppstod. Hur förloppet sedan utvecklades är inte känt, men tydligen kom det till handgemäng. Både Anders Löfving och Augusta med dotter kom därefter att anmäla händelsen till tinget.

Tisd. den 15 feb. 1927 kunde man i PD läsa följande rapport från Tössbotinget:

”Misshandel i Ö. Bodane

Misshandelsmålet från Ö. Bodane i Ånimskog, uppskjutet från föregående ting påropades nu.

Kärande äro Anna och Augusta Andersson, som uppgiva att de efter inbjudan av Anders Löfvings i Ö. Bodane dotter, infunno sig på kvällen den 16 juni ifjol på kaffe, men därvid överfallits och misshandlats av Löfving. Denne bestred och uppgav att han i stället borde klaga över misshandel, ty han hade blivit sönderklöst då han, efter fåfäng anmodan till de besökande att avlägsna sig, ansåg sig tvungen att fösa ut dem. Löfving förde å sin sida rekonventionstalan⁴³ för ärekränkning, hemfridsbrott och misshandel. Sex vittnen hördes, tre från vardera sidan, vilkas utsagor föga bidrogo till det obe-

hagliga målets klarläggande. ”Dom ville inte säga sanningen” påstod kontrahenterna.

Dessa begärde uppskov för bevisning, sedan de under målets handläggning yrkade på ansvar för sveda, värk och men.

Svarande bestred alla yrkanden och ville ha slut i målet jämte ersättning för kostnader, missfirmelse och skada.

Utslag vid nästa sammanträde.”

Efter nästa sammanträde med Tössbotinget kunde man i Åmåls-Posten den 12 apr. 1927 läsa:

”Salomonisk dom

I målet mellan änkan Augusta Andersson och hennes dotter Anna Andersson å ena sidan mot hemmansägaren Anders Löfving, å andra sidan, ömsom kärande och svarande, angående ärekränkning, misshandel och hemfridsbrott m.m., ogillades först och främst båda parternas yrkande om skadestånd.

Under målet hade blivit utrett att båda parterna okvädat varandra, varför kvinnorna dömdes att böta 35 kr. vardera till kronan och Löfving att böta 25 kr till kronan.

Med hänsyn till målets beskaffenhet fingo vardera parterna vidkännas sina egna kostnader. En begäran om ett nytt uppskov i målet från kvinnornas sida för hörande av flera vittnen lämnades utan avseende.”

Hur betala böterna?

Böterna, totalt 70 kr + rättegångskostnad, var en stor summa för dem. En summa som de inte hade någon möjlighet att skrapa ihop, men som de nog förstod att de måste betala. De försökte att ta ett lån, men ingen ville gå i borgen för dem. Hur de löste detta, framgår av nedanstående notis i PD den 28 juni 1927.

Augusta och Anna Andersson i Bodane, Ånimskog, dömda för förfalskning.

Alvar Hesselbom i Ö:a Berg, ställd under tilltal för delaktighet, frikänd.

Som tidigare meddelats hade i Göteborg, på hemställan av landsfiskal Branzell i Åmål, mor och dotter Augusta och Anna Andersson från Bodane i Ånimskog, för det de å en lånehandling å 100 kr., å vilken de tecknat namnen And. Thulin i Hängelö och Gust. Andersson i Slädekärr, som borgesmän samt Charlotta Gustafsson i Hängelö och Maria Andersson i Slädekärr, som vittnen, i A.-B. Dalslands banks kontor i Ånimskog, utfått 75 kr.

Inför Tössbo häradsrätt hölls i lördags ransakning med de båda häktade, varjämte landsfiskalen instämt lantbrukaren Alvar Hesselbom i Ö:a Berg som nu ställdes under tilltal för delaktighet i brottet. De bägge häktade hade vid polisförhøret uppgivit och vidhøllt nu, att Hesselbom skulle ha rått dem till, att själva skriva ett par namn, "det vore ingen risk bara omsättningarna sköttes, hälften av alla växlar som funnes i bankerna voro tillkomna på så sätt".

De häktade erkände vad som lades dem till last. De hade försøkt hos ett 80-tal personer att få borgen, men blivit vägrade och så hade, efter Hesselboms yttrande, den förfalskade lånehandlingen tillkommit och den 28 april inlämnats i banken.

Tidigare hade de i Vänersborgsbanken i Åmål inlämnat en lånehandling, som dock ej mottagits, enär en av de personer, som härå tecknat borgen, ej varit vederhäftig.

Hesselbom, som av åkl. ställdes till ansvar enligt 3 kap. 4 paragr. strafflagen, bestred absolut den mot honom resta anklagelsen — möjligt vore att han på skämt och för att bliva av med kvinnorna, som varit efterhängsna med, att få honom teckna borgen, yttrat något om, att de kunde skriva namn själva.

De häktades biträde, länsnotarien E. Restad, Vänersborg, hemställde, med hänvisning till sina klienters öppna och otvungna erkännande, samt deras synbarliga ånger, om villkorlig dom, i synnerhet för den yngre.

Åkl. yrkade ansvar enligt 12 kap. 4 paragr. strafflagen och bestred villkorlig straffdom; de medel brottet tillfört dem voro avsedda och hade använts till fortsatta rättegångstrakasserier mot grannar i hemorten och vid Vänersborgs rådhusrätt handlades f. n. en av de åtalade väckt allvarlig rättegång mot grannar för falsk angivelse m. m.

Efter överläggning meddelade rätten utslag.

Rätten ansåg det ej visat att Hesselbom avsiktligt rått de åtalade till det brott, varför de nu voro åtalade, vad åkl. talan mot honom ogillades.

Augusta och Anna Andersson dömdes vardera till 2 mån. fängelse samt att ersätta Dalslands bank med falskeligen utbekomna 75 kr., försvarsbiträdet med 75 kr. samt ersättning till nu avhörda 4 vittnen. I avvaktan på, att utslaget vinne laga kraft försattes de på fri fot.

Flykt?

När Augusta och hennes dotter avtjänade sitt straff är inte känt, men troligtvis var det någon gång under hösten 1927. Både tiden före och efter månaderna i fängelset, var nog ganska påfrestande för båda. De kände säkert av både grannars och andras blickar och förstod hur det skvallrades om dem. Säkert kände de också en skam för sin handling. Troligen var detta orsaken till att de beslöt sig för att lämna Ånimskog.

I mitten av maj 1928⁴⁴ flyttar både Augusta och hennes dotter Anna till V. Frölunda i Göteborg⁴⁵. Enl. Ånimskogs utflyttningslängd var adressen % Marberg, Villa Stensäter, Hagen, Nya Varvet.

När de ger sig av, väntar Anna barn, och den 7 aug. 1928⁴⁶ föds Annas son Stig Erik Nordlinder. Fadern uppges vara sjömannen Erik Olov Nordlinder från Jättendals förs. i Bohuslän. Stig föds i Kristine förs. och döps den 6/11. Anna uppges då bo i 23:e kvarteret Enighet, Kristine församling i Göteborg⁴⁷.

Åter i Ånimskog

Efter cirka sju års ”landsförvisning” kommer både Augusta och Anna år 1935⁴⁸ tillbaka till Ånimskog. Båda kom då från Kristine församling i Göteborg.

Anna flyttade in den 22/2⁴⁹ och hade då sonen med sig. I Ånimskogs inflyttningslängd står hon noterad som tjänarinna.

Augusta flyttade till Ö. Bodane den 20/11 1935. I Ånimskogs inflyttningslängd⁵⁰ står hon noterad som städerska.

Varför flyttade de tillbaka till Ånimskog? De stannade ju här mindre än ett år. Kanske skulle de avveckla hemmet i backstugan på Bukôl.

Anna uppges flytta tillbaka den 23/11 1935⁵¹ och då till Kaponieg. 4 B, Haga, där hon fått anställning som tjänarinna hos fam. Christiansson. Anna flyttar ensam, utan sin son. Denne hade fyllt 7 år och 1935 börjat skolan i Ö. Korsbyn. Han blir kvar i Ö. Bodane hos Augusta till höstterminens slut i december 1936, då han slutade småskolan. Han flyttar då

till modern i Göteborg, som då bor på Djurgårdsg. 44 i Carl Johans församling.

Bukôl står öde

Augusta blir kvar i Ånimskog till den 22/9 - 1937⁵², då hon också flyttar till Djurgårdsg. 44 i Göteborg. Hon är nu närmare 70 år, och med det liv hon levat är hon nog nu både trött och sliten. Hon avlider 77 år gammal, den 28/8 1945, i Oscar Fredriks församling i Göteborg.

Efter att Augusta flyttat, står det gamla rucklet på Bukôl tomt och öde. Det har sagts att Ånimskogs kommun tog det i beslag som ersättning för fattigvårdshjälp de betalat ut. Troligen avsågs hjälpen vara till Augustas mor, under den tid hon bodde hos Augusta. Kommunen lär ha låtit riva stugan och sålt den som ved.

Hur gick det sedan för ...

Anna och hennes son

Anna gifte sig 1943 med kvarnarbetare Johan Konrad Karlsson, f. 1889 i Lundby församling Göteborg, och de bodde på Fjällgatan 24 i Oscar Fredriks församling. De fick inga gemensamma barn. Konrad avlider där 1961 och Anna 1972 i Biskopsgårdens församling. Hon var då 77 år och hennes boendeadress var Fjädermolnsgatan 8.

Annas son Stig Erik Nordlinder gifte sig 1949 med kontoristen Maj-Britt Ekberg, född 1928 i Hälsingborg. Stig Erik är 1950 noterad som sjöman och familjens adress är Slottsled 4 i Annedals församling. 1950 föds deras dotter Ulla Amber Veronika.

I 1960 års folkräkning är Stig Erik noterad som salongsuppassare, men frånskild 1958. I 1975 års folkräkning är Stig Erik fortfarande salongsuppassare men omgift 1961 med Gun-Britt NN. Paret har två döttrar Anette, f. 1961 och Rose-Marie, f. 1964. Adressen är Blåsvädersgatan 22, Biskopsgården.

I 1985 års folkräkning är Stig Eriks titel ej angiven. Han är ånyo frånskild 1976 och boende i Kyrkbyn 12:14. Lundby församling. Där avlider Stig Erik 1999⁵³.

20-03-20 Lars Lundin

Noter

- 1 Stavnäs A1:15b s151 v13237.b157.s151
- 2 Tydje A1:11 s214 v4463.b235.s230
- 3 A1:19 s308 v4596.b325.s308
- 4 Gustaf Gustafsson var farfars far till numera avlidna Vera Ottosson i Yllingebo
- 5 A1:19 s305 v4596.b322.s305
- 6 C:5 s27 v13989.b17.s27
- 7 A1:19 s311 v4596.b328.s311
- 8 Ånimskog (P) C:5 (1850-1860) Bild 48 / sid 89
- 9 C:6 s25 v13991.b21.s25
- 10 A1:20 s317 v4597.b319.s317
- 11 Tösse (P) E:1 (1825-1860) Bild 81 / sid 155
- 12 A1:22 s394 v4599.b404.s394
- 13 A1:22 sid 392 v4599.b402.s392
- 14 A1:22 s426 v4599.b436.s426
- 15 A1:22 s427 v4599.b437.s427
- 16 A1:23 s456 v4600.b474.s456
- 17 A1:23 (1871-1875) Bild 475 / sid 457a
- 18 A1:23 (1871-1875) Bild 476 / sid 457
- 19 F:1 sid 96 v14025.b96
- 20 A1:23 s300 v4600.b318.s300. Johannes Nilsson var far till Jan Petter Johannesson, "Janne på Vingen".
- 21 A1:23 s450 v4600.b468.s450
- 22 Kristian Andreasson var farfars far till Tomas Kristianson, Hängele
- 23 A1:24 sid515 v4601.b538.s515
- 24 Tösse B:2 sid 92 v13909.b92
- 25 Tösse A1:19 s487 v4470.b507.s487
- 26 Tösse A1:20 s224 v4470.b507.s487
- 27 Tösse A1:20 sid 512 v4471.b527.s512
- 28 Tösse A1:20 s409 v4471.b424.s409
- 29 Tösse A1:21 s323 v4472.b333.s323
- 30 A1:28 sid492 v4603.b511.s492
- 31 Ånimskog A1:27 (1891-1895) Bild 196 / sid 181 (AID: v4604.b196.s181)
- 32 Ånimskog F:3 (1895-1925) Bild 13 / sid 7 (AID: v83902.b13.s7)
- 33 Ånimskog Alla:2 (1896-1906) Bild 35 / sid 324 (AID: v83877.b35.s324)
- 34 Ånimskog (P) Alla:1 (1896-1906) Bild 246 / sid 230
- 35 Ånimskog (P) Alla:3 (1906-1921) Bild 77 / sid 66
- 36 Ånimskog (P) Alla:4 (1915-1929) Bild 65 / sid 55
- 37 Åmåls stadsförsamling (P) F:6 (1916-1926) Bild 74 / sid 70
- 38 Detta har Berit Björk (Selin) hört från sin mor.
- 39 Åmåls stadsförsamling (P) Alla:17 (1920-1933) Bild 264 / sid 1452
- 40 Ånimskog (P) Alla:1 (1896-1906) Bild 80 / sid 64
- 41 Ånimskog (P) Alla:3 (1906-1921) Bild 52 / sid 41
- 42 <https://sv.wikipedia.org/wiki/Backstugusittare>
- 43 Av tilltalad framställt yrkande om ansvar för obefogat åtal.
- 44 Ånimskog (P) B:7 (1916-1939) Bild 620 / sid 57
- 45 Ånimskog (P) Alla:4 (1915-1929) Bild 65 / sid 55
- 46 Ånimskog (P) C:10 (1926-1938) Bild 17 / sid 9
- 47 Ånimskog (P) C:10 (1926-1938) Bild 17 / sid 9
- 48 Ånimskog (P) Alla:6 (1929-1940) Bild 740 / sid 60
- 49 Ånimskog (P) B:8 (1926-1937) Bild 24 / sid 34

- ⁵⁰ Ånimskog (P) B:8 (1926-1937) Bild 24 / sid 34
⁵¹ Ånimskog (P) B:7 (1916-1939) Bild 870 / sid 82
⁵² Ånimskog (P) B:7 (1916-1939) Bild 930 / sid 88
⁵³ Sveriges dödbok.